

V МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ "Стойкий розвиток гідроенергетики, як основа стабільного розвитку держави"

**(21 вересня 2011р., м. Київ, Міжнародний виставковий центр
на Броварському проспекті,
IX форум "ПЕК України: сьогодні та майбутнє")**

Конференція була організована і проведена під егідою Всеукраїнської об'єднаної організації "Асоціація "Укргідроенерго", основною місією якої є консолідація зусиль членів Асоціації з метою подальшого розвитку і посилення ролі гідроенергетики в загальноенергетическому балансі України. Міжнародні конференції гідроенергетиків давно вже стали традиційними і проводяться в відповідності з рішеннями органів управління Асоціації.

В конференції прийняли участь і виступили з докладами представителі державних органів управління України і провідних наукових інститутів країни - СНБО, Міністерства енергетики і вугільної промисловості, НАК "Енергетична компанія України", державних обласних адміністрацій, Інститутів водохозяйствених і екологічних проблем і відновлюваної енергетики НАН України, Національного університету водного господарства і природопольовання, провідні спеціалісти - гідроенергетики України і Росії (ПАТ "Укргідроенерго, ПАТ "Укргідропроєкт", ГП Завод "Електротяжмаш", ОАО "Турбоатом", Консорціум "НВП "Укргідроенергострой", НП "Гідроенергетика Росії", ОАО "РусГідро" і др.), Європейського банку розвитку і реконструкції і його проєкту по альтернативній і відновлюваної енергетиці в Україні (USELF), представителі провідних європейських підприємств, що працюють в гідроенергетиці (ABB, Alstom, Mavel, Новатест, Прософт-системи, Синетик, Shneider Electric, VaTech і др.).

Відкрилась конференція доповіддю про історію гідроенергетики України "Гідроенергетика України в розвитку: від Дніпровської ГЕС до Дністровської ГАЕС. Історичний ракурс", підготовлений президентом Асоціації Поташ-

ником С.І. і виконавчим директором Асоціації Карамушкою А.М. Доклад був побудований на архівних фотографіях різних років, демонструючих весь шлях розвитку галузі в Україні. Всього учасниками конференції було представлено більше 30-ти доповідей, огляд яких був побудований за принципом відповідності до тематичного плану, затвердженого Президіумом Асоціації.

Таким чином, на конференції були розглянуті наступні питання:

- стратегічні і правові основи розвитку гідроенергетики і функціонування Об'єднаної енергетическої системи України
- актуальні питання експлуатації гідроелектростанцій і водних басейнів України і Росії
- інвестиційні проєкти в гідроенергетиці і досвід участі підприємств - членів Асоціації "Укргідроенерго" в реалізації проєктів
- сучасні технології - гідроенергетиці
- мала гідроенергетика і захист прилеглих територій від наводнень
- обладнання для гідроелектростанцій: модернізація, реабілітація і перспективи створення нових типів
- презентація підприємств - учасників конференції.

По результатам роботи конференції її учасниками були затверджені Рекомендації по подальшому розвитку гідроенергетики в Україні, які були направлені до всіх органів державного управління України і з якими можна також ознайомитися в цьому номері журналу. Основні доповіді, представлені на конференції, будуть опубліковані в цьому і наступних номерах журналу "Гідроенергетика України".

Рекомендації V Міжнародної конференції гідроенергетиків

Міжнародна конференція гідроенергетиків була проведена за ініціативи і організації Всеукраїнської громадської організації "Асоціація "Укргідроенерго" спільно з НАК "Енергетична компанія України".

В конференції прийняли участь керівники і провідні фахівці державних та наукових закладів, гідрогенеруючих компаній, профільних проектних інститутів та підприємств, які працюють в гідроенергетичній галузі України, Росії, Білорусії та Чехії, як то: НАК "Енергетична компанія України", РНБО України, Державних обласних адміністрацій, Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження, Інституту відновлювальної енергетики та Інституту водно-господарських та екологічних проблем НАН України, Національного університету водного господарства та природокористування, ПАТ "Укргідроенерго" та ВАТ "РусГідро", ПАТ "Укргідропроєкт" та ПАТ "Укрводпроект", ВАТ "Турбоатом", ПАТ "Дніпро-СГЕМ", ТОВ "НТК "Енпаселектро", ЗЕА "Новосвіт", USELF, Mavel, ТОВ "Мінігідро" та багатьох інших.

Учасники конференції розглянули найбільш актуальні питання функціонування та розвитку галузі на сучасному етапі в контексті її роботи в Об'єднаній енергетичній системі України, а саме такі як:

- стратегія стійкого розвитку галузі;
- сучасні проблеми гідроенергетики;
- правові аспекти функціонування галузі;
- роль гідроенергетики в об'єднаній енергетичній системі;
- проблеми і перспективи відродження малої гідроенергетики;
- перспективи створення нових типів обладнання;
- практичний досвід підприємств "Асоціації "Укргідроенерго" в реалізації проектів в гідроенергетиці.

За підсумками роботи конференції її учасники відмічають, що гідроенергетика України вже майже 100 років динамічно розвивається та нарощує свої потужності, а, одночасно, й можливості ОЕС України оперативного реагувати на пікові навантаження і коливання попиту в електричній енергії. За останні роки, завдяки роботі членів Асоціації "Укргідроенерго", в Україні не тільки сформовано громадську думку щодо доцільності і необхідності подальшого розвитку гідроенергети-

ки та підвищення її ролі, як надійного регулятора енергетичної системи України і одного з найбільш екологічно чистих способів виробництва електроенергії з використанням відновлювальних джерел енергії, а й здійснюються практичні кроки зі створення та реалізації програм розвитку галузі і нормативно-законодавчої бази її функціонування:

- з 1996 р. року на гідроелектростанціях Дніпровського каскаду та Дністровській ГЕС виконуються роботи з реконструкції та реабілітації основного та допоміжного обладнання електростанцій, що дозволяє поступово підвищувати надійність роботи ГЕС та ГАЕС і збільшувати потужність їхніх гідроагрегатів;

- реалізується програма будівництва гідроакмулюючих станцій: так в 2006 р. введені в роботу 1-й та 2-й гідроагрегати Ташлицької ГАЕС, а в грудні 2009 р. став до ладу й найпотужніший на теренах Європи 1-й гідроагрегат Дністровської ГАЕС;

- продовжуються роботи з проектування Канівської ГАЕС та технічно-економічного обґрунтування Каховської ГЕС-2;

- планується проектування ГЕС середньої потужності на річках Західної України;

- поступово розвивається й мала гідроенергетика України — прийняті в останні роки Закон України про "зелений" тариф, рішення РНБО України та Указ Президента держави про розвиток альтернативних джерел енергії сприяють поступовому підвищенню зацікавленості у потенційних інвесторів до розбудови цієї, колись досить розвиненої, галузі.

Але, одночасно, в галузі ще існують певні проблемні питання над розв'язанням яких потрібно працювати, ставлячи за мету продовження стійкого розвитку гідроенергетики.

Зважаючи на це, та з урахуванням заслуханих доповідей за затвердженням Президією Асоціації "Укргідроенерго" тематичним планом, учасники конференції пропонують:

1. Встановити, що гідроенергетика України розвивається за раніше затвердженими планами, що були створені провідними спеціалістами галузі спільно з вченими НАН України та провідними фахівцями з інших інституцій країни, а нині доопрацьовані спеціалістами Асоціації "Укргідроенерго" в рамках проекту оновлення "Енергетичної стратегії України на період до 2030 року".

2. Одночасно відзначити, що останнім часом відмічається деяке уповільнення темпів розвитку галузі, відносно тих же, раніше затверджених планів, що призвело до затримки пускових робіт на Ташлицькій та Дністровській ГАЕС і робіт з використання гідроенергетичного потенціалу баєсейну річок Тиси та Дністра.

3. Відмітити, що основою розвитку гідроенергетики на період до 2030 р. є:

- реконструкція та реабілітація обладнання діючих гідроелектростанцій України;

- завершення будівництва гідроакумулюючих електростанцій: Ташлицької, Дністровської, Канівської, Каховської ГЕС-2 та повне освоєння гідроенергетичного потенціалу річок Карпатського регіону;

- відродження малої гідроенергетики шляхом реконструкції діючих малих ГЕС, поновлення роботи деяких станцій, що раніше були виведені з експлуатації та будівництва нових МГЕС, насамперед в областях Західної України.

4. Визнати за першочергове завдання продовження робіт зі створення сучасної нормативно-правової бази, що буде сприяти розвитку галузі, а саме:

- прийняття Закону України "Про безпеку гідротехнічних споруд";

- затвердження "Концепції розвитку малої гідроенергетики України";

- прийняття нової редакції "Правил експлуатації водосховищ Дністровських гідроелектростанцій України";

- внесення змін до Закону України про "зелений" тариф у частині збільшення коефіцієнтів для діючих малих ГЕС потужністю до 400 кВт;

- створення нормативної бази функціонування гідроенергетики, у т.ч. малої гідроенергетики;

- створення нормативної бази проектування гідроенергетичних об'єктів та гідротехнічних споруд, у т.ч. й об'єктів та споруд в галузі малої гідроенергетики.

5. Визнати за необхідне:

- закінчити найближчим часом роботи з розробки техніко-економічного обґрунтування будівництва Каховської ГЕС-2 та почати проектування об'єкта;

- поновити стабільне фінансування пускових комплексів на будівництві Ташлицької та Дністровської ГАЕС;

- розробити та затвердити методичку тарифікації та оплати системних допоміжних послуг ГЕС та ГАЕС в забезпеченні стійкої роботи ОЕС України;

- надати статусу національного проекту відродження малої гідроенергетики України;

- визначити організаційну структуру, яка б виконувала функції регулювання та координації робіт з відродження малої гідроенергетики ;

- створити до кінця 2012 року "Схеми розміщення малих ГЕС в Україні";

- створити та затвердити у встановленому порядку "Концепцією розвитку малої гідроенергетики України" обласні та міжрегіональні програми розвитку малої гідроенергетики;

- спростити та затвердити на рівні Кабінету Міністрів України процедури земле-відведення, отримання дозволів на спеціальне водокористування та реконструкцію і будівництво малих ГЕС;

- налагодити співпрацю з громадськими організаціями екологічного та природоохоронного напрямків діяльності.

6. Всіляко підтримувати зусилля з розробки та створення новітніх технологій профільних виробництв підприємств гідроенергетичної галузі та рекомендувати їм більш широко інформувати громадськість про свої можливості та здобутки.

7. Вважати за доцільне з метою обміну досвідом та участі в спільних проектах розширити міжнародні зв'язки гідроенергетиків України шляхом участі в заходах, що проводяться Міжнародною Асоціацією гідроенергетиків, Міжнародною комісією з великих дамб, НП "Гідроенергетика Росії" тощо, проведення спільних семінарів, обміну делегаціями тощо.

8. Організувати та провести зустріч з питань розвитку малої гідроенергетики України між Асоціацією "Укргідроенерго" та Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження.

9. Звернути увагу Міністерства освіти України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, керівників вищих навчальних закладів, підприємств гідроенергетичної галузі на необхідність вирішення на державному рівні питань фахової підготовки, супроводження процесу навчання та вирішення соціальних питань для молоді, що бажає опанувати професію гідротехніка та гідроенергетика.